

Adatok a soproni Dudlesz erdő vízgazdasági szerepéhez

F I R B Á S O S Z K Á R

az Erdőmérnöki Főiskola erdőműveléstani tanszékének munkatársa

A víz szerepe döntő az erdő életében. Mennyisége, megjelenésének formája és időbeni eloszlása befolyásolja erdeink létét, fejlődését. Közismert tény, hogy az erdő vízszabályozó szerepe milyen jelentős. Az elmúlt évszázadokban nem ismerték fel ennek jelentőségét, súlyos hibákat követtek el az erdőgazdálkodás terén, s ezek szomorú következményei napjainkban is jelentkeznek.

Ha valamely területen az erdőgazdálkodás helyes, vagy helytelen voltára akar-nánk bizonyítékokat keresni hidrológiai úton, a kutatás hamar elakadna, mert a múltból nagyon kevés, vagy egyáltalán semmiféle adat nem áll rendelkezésre. Pedig alaposan megindokolt feltevényszerűségeket csakis rendszeres és pontos, hosszú évtizedek során vezetett feljegyzésekből lehet megállapítani. Sokszor hallani idősebb erdészekről, akik 35—40 évet szolgáltak egy bizonyos területen, hogy az elmúlt évtizedekben a források bősége, a vízfolyások száma észrevehetően megcsappant az erdő területén, vagy annak közelében lévő kutak vízszintje csökkent. Az ilyen jelenségek és az erdőgazdálkodás közötti kapcsolat nyilvánvaló, adatokkal való bebizonyításához azonban évtizedeken keresztül vezetett feljegyzésekre lenne szükség.

Nagy általánosságban megállapítható, hogy századunk szárazabb lett, hozzájárult ehhez még az erdő vízszabályozó szerepének fel nem ismerése, ami még az erdős vidékek szárazabbá válását, sőt néhol elvívztelenedését is előidézte.

Ilyen szempontból igen érdekes a Sopron város határában elterülő, úgynevezett Dudlesz-erdő helyzete. Vízrajzi viszonyaira vonatkozóan alig néhány adat maradt csak fenn, számszerű pontos adatokkal így nem lehet párhuzamot vonni az itt mintegy 500 év óta folyó helytelen erdőgazdálkodás és az ezen idő alatt előállott vízrajzi helyzettel. Azonban a kevés bizonyítható adat is olyan tanulságos, hogy mégis érdemes foglalkozni vele.

A Dudlesz-erdő az elmúlt évszázadokban Klingenberg községgel együtt egy bécsi, Weisbacher nevű családé volt. Sopron városa 1416-ban vette meg a területet a családtól a községgel együtt. A vételt Zsigmond magyar király rövidesen megerősítette. Az erdőt ettől fogva Sopron város polgársága közbirtokossággént használta. A gyakorlatban ez azt jelentette, hogy a város polgárai közül az, akinek fára volt szüksége, tetszése szerint vágathott — amennyi jólesett. Ennek természetesen súlyos következményei voltak, bár eleinte a kivágott fák tuskójáról fakadó sarj bizonyos mértékig biztosította az erdő fennmaradását. A rendszertelen és nagymértékű kitermeléssel párhuzamosan hatalmas arányú legeltetés is folyt a területen. Különösen Klingenberg község parasztjai legeltettek mérték nélkül. Ennek nyomai az ausztriai határ felé eső részen ma is fellelhetők: az állományok átlagos magassága 8 méter. A nagyarányú kitermelést ebből az időből fennmaradt több okirat bizonyítja. Ilyen például a győri püspök tiltakozó levele Sopron város tanácsához, melyben felszólítja a várost, hogy a soproniak azonnal szüntessék meg a tulajdonához tartozó területen a fa önkényes elvételét. Elképzelhető, milyen mértékű volt a kitermelés, ha a városi erdő területén kívül, — ahol a termelés megengedett volt, — a szomszédos győri püspökség erdejéből is vágtak fát a soproniak.

Az erdő altalaja összecementálódott konglomerátum, s mint ilyen homokos, kavicsos összetételű, a vizet egyáltalán nem tartja, azonnal áttereszti. Ez a réteg általában nyugatról keleti irányban lejt. Ausztriában, közvetlenül a határ közelében a felszínen is megtalálható, s ott jelenleg is nagyobb kiterjedésű silány legelő található. Hazánk területén a határ irányából a Rákos-patak irányába lejt ez a réteg.

Az erdőről Müller József Dániel városi mérnök 1818-ban térképet készített. A felírása szerint a térkép az állományok fekvését rögzíti Sopron szabad királyi város úgynevezett Dudlesz erdejében, melynek felmérését az említett városi mérnök 1818-ban készítette el. Ennek a térképnek részletes tanulmányozása sok értékes adatot szolgáltat. A térkép mintegy 1,5 méterszer 1,2 méteres nagyságú. A mérési pontokat kiemelkedő határfák szolgáltatták. A térkép két forrást jelez. Az egyik a Dudlesz-forrás — Dudlesz-bründl — a másik ettől délre a ma is meglévő kápolnánál volt. Más forrás, vagy vízfolyás, illetve nedvesebb terület már akkor sem volt a Dudleszben. A terület vizét elvezető Rákos patak völgyében jelez a térkép még egy Trink nevű forrást. Ma a Dudlesz forrás helyén kút van, melyben 13 méter mélyen van a víz színe, az ettől délre lévő másik volt forrás helyén ma teljesen kiszáradt kutat ta-

lálni. A Trink nevű forrás a század elején még működött, ma már nem található. Ha a víz mennyiségét adatokkal nem is tudjuk összehasonlítani, kétségtelenül megállapítható az utolsó időkben a víznívó süllyedése. A térképen található puszták számok a tengerszint feletti magasságot adják.

Értékes adatokat szolgáltat számunkra a térképen feltüntetett 403 faj, melynek alapján bátran következtethetünk az akkori faállomány fafajaira. A jelmagyarázat szerint előfordult: *Stieleichen* — kocsányostölgy, *Wechseleichen* — vegyes tölgyes, *Zerreichen* — csertölgyes, *Wildbirn* — vadkörte, *Wildapfel* — vadalma, *Silberpappel* — fehérynárak, *Fohren* — fenyők, *Zitterpappel* — rezgőnyár, *Wachholder* — boróka, *Birken* — nyírek.

A felsorolt fajok közül érdekes a kocsányos tölgy említése, mivel ezen a területen jelenleg kocsányos tölgy nem áll. Sajnos, a rendelkezésre álló adatokból minden kétséget kizáróan nem lehet megállapítani a valóságot. Ha valóban voltak jelen kocsányos tölgyek — még hozzá az állomány elég jelentős részét, a fajok alapján következtetve, mintegy 8 százalékat alkothatták — akkor ez magában véve is utal arra, hogy a terület vízellátottsága 150 évvel ezelőtt megfelelőbb volt. A valószínűbb azonban az, hogy kocsányos tölgyet említenek molyhos tölgyek helyett. Molyhos tölgyet a feljegyzések sehol sem említenek, pedig molyhos tölgyek már 1818-ban is állottak a területen, hiszen jelenleg is állnak 200—250 évesre becsült példányok. Ezt látszik alátámasztani az is, hogy a legnagyobb részét jelenleg is álló molyhos tölgyek helyén található a kocsányos tölgy jelzés. Szorosan kapcsolódik ehhez a problémához a „vegyestölgyes” elnevezés rejtélye. Kérdés, hogy mire vonatkozik az elnevezés? Ugyanis az elegendő állományok jelzés helyett meglehetősen, hogy a térképkészítő a különböző fajok jelenlétét akarta ezzel jelezni. Ismereteink alapján ezen a területen őshonos a csertölgy, a kocsánytalantölgy és a molyhostölgy. Nem valószínű, hogy kocsányostölgy szerepelt volna itt. Fitocönológusainknak kell megállapítani, hogy a kocsányostölgy valóban jelen lehetett-e?

A fajok közül mintegy 90 százalék határjel. Mivel ezek majdnem egyenletesen vannak szétszórva a területen, megközelítőleg pontosan tájékoztatnak a fajok jelenlétére vonatkozóan.

A 403 fajból 305 cser — 76 százalék, 33 kocsányostölgy — 8 százalék, vegyestölgy jelzésű 25 — 6 százalék, 17 vadalma és vadkörte — 4 százalék, 4 rezgőnyár — 1 százalék, 1—1 fehérynár és nyír — ezek százalékban ki sem fejezhetők, végül 17 boróka — 4 százalék. Az erdő külső határán 173, az erdő belsejében 230 faj szerepel. A borókás terület az északnyugati részen fordul elő, a legsekélyebb, legjobban legeltetett részen. A felsorolt fajok kivétel nélkül fényigényesek s nem véletlenül. Az 1416 óta folyó kíméletlen kitermelés, nagymértékű legeltetés megtette a magáét. Az árnyéktűrők kiszorultak és annyira elcsenevésztesedtek, hogy azokat már gyomfának számíthatták. Ezért nem szerepelnek a felsorolt fajok között. Gyertyán azonban mindig lehetett és volt is a területen — jelenleg a terület mintegy 5—6 százalékát borítja. *Tamás* József főmérnök — a terület egyik legjobb ismerője is — azt tartja, hogy gyertyán mindig jelen volt ezen a területen. A fitocönológiai felvételek és vizsgálatok is ezt támasztják alá, hiszen a terület jórésze gyertyános-tölgyes övbe esett.

A legelső, 1788-ból való Dudlesz-térkép jelzi, hogy a területet 30 éves vágásfordulóban kezelték, s ennek megfelelően az erdő területét harminc részre osztották be. Ezen semmiféle vízzel kapcsolatos jelzés nincs.

Egy 1870-ből való Dudlesz-térkép közel 100 évvel utána ugyanezt a beosztást jelzi. A legidősebb állomány itt is harminc éves. Klingebach község felé eső területen mintegy 200—250 k. holdon a térkép csupasz talajt — blöszte — jelez. Ez sem az 1788-as, sem az 1818-as térképen nem lelhető fel. A csupasz terület nyilvánvalóan az ez idő alatt elhatalmasodott legeltetés eredménye. Ez a három térkép tehát rövid (harminc éves) vágásfordulót, sarjerdőgazdálkodást és legeltetést bizonyít. Vízrajzi adatot csak az előbb már említett 1818-as térkép közöl.

Egy későbbi időpontban készült térkép, amelynek keltezési évét nem sikerült megállapítani, de az adatokból arra lehet következtetni, hogy valószínűleg az 1890-es évekből való, a Dudlesz erdőről, mint „Dudás” erdőrészről tesz említést. A térképen a volt városi legelőtől délre eső területre nagy piros nyomtatott betűkkel írták rá: „irtandó terület”. A térképen nem is találni mást, mint az elmúlt, vagy a jövőendő tarolásokra vonatkozó adatokat. Ez utóbbi térkép híven tükrözi azt a gondolkodási módot, ami a XIX. század utolsó évtizedeinek gazdálkodását jellemezte. A rendelkezésünkre álló adatok szerint a Dudlesz-erdő legnagyobb arányú kizsárolása ebben az időben érte el tetőfokát. Bizonyítja ezt az is, hogy csak olyan térképek ma-

radtak ránk ebből a korból, amelyeken csak a vágások egymásutánja van feltüntetve. De vajon az erdőbirtokost érdekelhette-e más mint az, hogy mikor és mennyi jövedelemre számíthat. A város polgársága 1879-ben lemondott a szabad fahasználati jogáról. Ennek nyilvánvalóan nyomos okai lehettek. Az erdőben olyan silány minőségű és mennyiségű faanyag állhatott már, melyről való lemondás nem jelentett különösebb áldozathozatalt a város lakossága számára. A Dudlesz-erdő értéke tehát a minimumra csökkent. A térkép bizonyossága az ebben az időben uralkodó felfogásra, mely szerint nagykiterjedésű erdőrészt ítéltek halálra úgy véelve, hogy mezőgazdasági területként történő hasznosítása gyorsabb és nagyobb hasznot hoz. Arra nem gondolt senki sem, hogy az említett kezelési formának esetleg talajelszegényedés, vízhiány lesz a következménye.

Még egy térképet találtam a Dudlesz-erdőről, egy 1923-ból valót. Az eddigiekkel ellentétben ez jelzi először a tarolásokon kívül a beerdősített területeket is. Ezen a térképen is megtalálhatók Klingenberg község határában azok a bizonyos csupaszt területek, melyeket az 1870-es térkép jelez, csak hogy most, mint befásított tisztások szerepelnek.

A térképekről leolvasható adatok mindenben megegyeznek az 1925-ben készített üzemtervben az elmúlt gazdálkodásra vonatkozó adatokkal. Az üzemterv összefoglalóan leírja, hogy a múltban a termelés kizárólag tarvágással történt. A vágás alkalmával 10—16 hagyásfát hagytak holdanként, amelyek majdnem kizárólag mindig elszáradtak. A kitermeléskor vágásra váró fák közül nyilván a legerőteljesebbeket, a legjobb növekedésűeket, a legegészségesebbeket hagyták meg. Az üzemtervben találunk olyan megjegyzéseket, amelyek szerint ezzel akarták biztosítani, hogy a területen magról kelt egyedek is legyenek. Kísérlet volt ez középerdő kialakítására. A hagyásfák a megváltozott viszonyok következtében azonban elszáradtak. Ennek okát csakis abban kereshetjük, hogy nem állt rendelkezésükre elengedő víz, a tarolás után a lehullott csapadékot nem volt mi megkösse, s az a területről elfolyt.

A régebbi térképeken szereplő terméketlen tisztások az 1920-as években lassan eltűnőben vannak. Ennek közvetlen oka a nagyarányú legeltetés megszűnése. A határ elvágta a klingenbergi legeltetésének lehetőségét. Erre az időre esik a borókák tömeges kipusztulása, aminek okát a legeltetés megszűnésében és az állományok záródásában kell látnunk.

Az 1925-ös üzemterv szövege ezt írja: „a közel vágatókorú állományok egészségesek, már bizonyos szerfa-százalékot is képesek szolgáltatni”. Elképzelhető, hogy a XIX. század második felében milyen állományok állhattak az erdőben, ha az 1925. évi üzemtervben ilyen megjegyzés került. Az üzemterv leszögezi, hogy a Dudlesz-erdő elsőrendű feladata Sopron városának tüzelővel való ellátása. A terv megállapítja, hogy 1884-ig harmincéves volt a vágásforduló, ekkor emelték fel negyven évre. Azért tartották ezt szükségesnek, mert az üzemterv szerint igen nagy túlhasználatok folytak az előtte levő időben. Ez indokolta azt, hogy a város polgársága 1879-ben lemondott fahasználati jogáról. A terv megállapítja, hogy leghelyesebb lenne a vágásfordulót 80 évben megállapítani, de ezt egyszerre elérni nem lehet, mert ez a város „pénzügyi megrázkódtatását” jelentené. Ezért 10 évenként tíz-tíz évvel emelkedő vágásfordulót ír elő, sajnos, tarvágással és csak annyi enyhítéssel, hogy a fák egy részét lábomhagyva, azok alatt makkrakással kell biztosítani az erdősítést. A terv azonban rámutat arra is, hogy a gally- és tuskófa értékesítési módja miatt — amit tudvalevőleg árveréssel ejtettek meg — csak a jövőben valósíthatók meg előírásai, mert azidő szerint csak a vágást követő második tavaszon történhetett meg az erdősítés. Ez természetesen az amúgy is szegény talajok további romlását eredményezte.

Az elmondottakból látható, hogy a Dudlesz-erdőben több mint négy évszázadon keresztül kíméletlen kitermelés folyt. Területe 1818 óta 2490 hold és 1220 négyszögölről — 1679 hold és 1280 négyszögöltre csökkent. A nagyarányú legeltetés hatása természetesen nem maradtott el. Az amúgy is vékony földréteg, melyben csakis megfélelő és gondosan végrehajtott erdőművelési eljárásokkal lehetett volna a talaj amúgyis rossz vízgazdálkodását ellensúlyozni és a megfelelő nedvességet fenntartani, annyira szárazzá vált, hogy az egész erdő területén nem találunk jelenleg egy forrást, egy vízfolyást, nedvesebb területet sem. A geológiai viszonyok következtében, továbbá a teljesen leromlott talaj állapotának megfelelően, a jelenleg lehulló csapadék legnagyobb része gyorsan eltávozik a mélyebb rétegekbe és a mélyen levő víz-záróréteg dőlésének megfelelően azonnal leadja vizét a Rákos-pataknak. A talaj szárazságát az üregi nyúl nagymértékű elterjedése is bizonyította.

A Dudlesz-erdő környékén ma mindössze néhány kút van, s ezekben a víz mé-

lyen található, vagy egyáltalán nincs. A Hubertus közelében 1942-ben 42 méter mély kutat fúrtak, jelenleg nincs benne víz. A vámház mellett, a Bécsi-úttól nem messzire víz után fúrtak, 27 méterig mélyítették le, de vizet nem találtak.

Ugyancsak víz után fúrtak az 1890-es években a Hársárokban, de vizet nem találtak. Az osztrák határ mentén a szántóföld szélén van egy kút, 13 méter mély. A Virág-völgyben van az úgynevezett Müller-kút. Ezt a kutat időnként tölteni szokták, mert egyáltalán nincs benne víz. Megállapítható, hogy a víznívó általában lesüllyedt.

A rohamos talajromlás, kiszáradás a századfordulóra érhetette el a tetőpontját. Jelenleg a kiszáradás üteme egészen meglassult. A helyzet megjavítását a jövőben helyes talajvédő és javító eljárásokkal kell biztosítani.

A Dudlesz-erdő vízgazdálkodásában azonban addig nem várható jelentékeny javulás, míg a talaj megfelelő védelme és szerkezete ki nem alakult. Az új üzemterv már a szükséges eljárások alkalmazását veszi tervbe. Teljesen megszűnik a tarvágás a terület egy részén, különösen ott, ahol a legeltetés a múltban a talaj szerkezetét tönkretette. Előerdősítést, cserjésítést fognak végrehajtani. Előterbe kerülnek a talajjavító, árnyéktűrő fajok — fitomelioráció —, bevezetik a rőzsetrágyázást, eltiltják a tuskóbontást és a legeltetést. Az új üzemterv ezekre már határozott intézkedéseket tartalmaz. Néhány évtized múlva ezek nyomán láthatóan kell jelentkeznie a vízgazdálkodás megjavulásának, ezt azonban csak akkor tudjuk tényekkel igazolni, ha szakembereink rendszeres időszakonként feljegyzéseket készítenek a terület vízviszonyaira vonatkozóan.

*

Cikkemmel arra szeretném felhívni a szakemberek figyelmét, hogy az utókor számára időnként és alkalmakként jegyezzék fel az üzemtervbe a vízzel kapcsolatos tapasztalataikat, mérési adataikat. Nem jelenthet különösebb megterhelést kéthetenként egy-egy forrás vízbőségének, vagy egy-egy patak medrében folyó víz hozzávetőleges mennyiségének feljegyzése.

A vízrajzi feljegyzéseken kívül nagyjelentőségű lenne régi térképeink felkutatása is, amelyek a gazdálkodás módjára, a tenyészendő fajokra nézve is értékes útmutatásokat nyújthatnak.

FELHASZNÁLT FORRÁSOK

Dudlesz-erdő 1925. évi üzemterve,

Soproni Állami Levéltár: Sárközi András térképe 1788-ból.

Soproni Állami Levéltár: József Dániel Müller térképe 1818-ból.

Soproni Állami Levéltár: Dudlesz-térkép 1870-ből.

Soproni Állami Levéltár: Dudlesz-térkép valószínűleg 1890-ből.

Soproni Állami Levéltár: Dudlesz-térkép 1923-ból.

Soproni Tanulmányi Erdőgazdaság: Vázrajz a 140/1954. sz. erdőrendezési átirathoz.

EGYESÜLETI HÍREK

Az Országos Erdészeti Egyesület Vezetősége június 9-én klubesten vendégül látta a hazánkban tanulmányúton tartózkodó Benea Vaszile erdőmérnököt, a bukaresti Erdészeti Kutató Intézet magvizsgálati osztályának a vezetőjét. A klubesten megjelent Tömpe Isván elvtárs, az Országos Erdészeti Főigazgatóság vezetője, az Egyesület vezetősege, résztvettek továbbá az erdőtelepítési munkakörben dolgozó tudományos és gyakorlati szakemberek. Benea Vaszile erdőmérnök beszámolt a tanulmányútja tapasztalatairól, ezt követően közvetlen eszmecsere alakult ki a két ország erdészeti kérdéseiről.

*

Az egyesület Intézöbizottsága június 6-án ülést tartott. A MEDOSZ részéről megjelent Urbán Mária a Kultúrnevelési osztály és Varga László a termelési osz-

tály vezetője. Az Intézöbizottság ezen az ülésen megtárgyalta a MEDOSZ-szal való együttműködés jövőbeni feladatait. Megvizsgálta továbbá az Intézöbizottság a központi bizottságok eddigi munkáját és ennek eredményeként úgy határozott, hogy a Műszaki Tudományos Bizottság továbbá a Propagandabizottság a jövőben egy bizottsággént működjön. Az elnökségi ülés határozatának megfelelően az Intézöbizottság az eddigi munkabizottságokat szakcsoportokká szervezte át. A Műszaki Tudományos és Propagandabizottság irányításával Erdőfeltárási, Erdőkémiai, Fásítási, Gépesítési, Szálatörő és Üzemszervezési Szakcsoport fog működni.

*

A Fásítási Szakcsoport június 14-én ült össze, megvitatták a Fák Hete és a tavaszi fásítási munka eredményeit. Fekete

Gyula, a szakcsoport elnöke beszámolt arról, hogy a helyi csoportok jelentős segítséget adtak a Fák Hete és a tavaszi fásítási munka megszervezéséhez. A helyi csoportok szervezőmunkája eredményeként a DISZ és úttörő szervezetek 2,5 millió csemetét és 160 ezer suhángot, egyéb szervek további 1 millió csemetét és 90 ezer suhángot ültettek el. Kiemelte a Csongrádmezei, Békésmegyei, Hajdúsági és a Miskolci helyi csoport jó munkáját. A MEDOSZ munkája is hathatósan hozzájárult a tavaszi fásítási munka sikeréhez. A beszámoló után a Fásítási szakbizottság tagjai megvitatták a szakbizottság II. félévi munkatervét és úgy határoztak, hogy a szakbizottság működésének középpontjába a fásítási propaganda kiszélesítését kell állítani.

*

A fiatal erdőmérnökök harmadik összejövetelüket június 16-án tartották az egyesületben; Buzási László erdőmérnök az erdőfeltárásról tartott előadást. A fiatal erdőmérnökök erre az előadásra meghívták Kutasy Viktor főtitkárt, Pankotay Gábor, Nyirády Lajos, Solt Hugó, Bakó Gyula és Adamovich László erdőmérnököket is, akik bekapcsolódtak az előadás megvitatásába.

*

Az egyesület Baranvamegyei Csoportjánál május 30-án Héder István a kopárfásítás irányelveiről tartott vetítettképes előadást a MTESZ székházában. Az előadás előtt helyszíni bemutató a Misina-tetőkörnyéki kopár területen volt; Somogyi Zoltán erdőmérnök ismertette az eddigi kopárfásításokat, majd Héder István tudományos kutató tartott előadást a kopárfásítási elvekről, az eróziós tényezőkről és hatásairól.

*

Az egyesület debreceni helyi csoportja június 21-én fásítási bemutatót és tapasztalatcserét tartott Balmazújváros, Hajdúböszörmény és Hajdúszoboszló határában az 1952. óta létesített fásításokban. A

helyszíni bemutatót megelőzően Fekete Gyula, az egyesület fásítási szakcsoportjának elnöke, a fásítás jelentőségéről, az eddig telepített fásítás eredményeiről, hibáiról, Kontra László erdőmérnök pedig a Hajdú-Bihar megyei fásítási helyi problémáiról tartott előadást. Az előadások után levetítették a „Lombok alatt” c. színes fásítási filmet, amit az erdészeti szakemberek és a megye különböző részéről jelenlévő fásítási felelősök igen nagy tetszéssel fogadtak. A helyszíni bejárás során a jelenlévők megvitatták az észlelt hibákat s örömmel tapasztalták az eddigi szép fásítási eredményeket.

*

A szegedi helyi csoportnál május 27-én Koltay György Kossuth-díjas tudományos kutató nagysikerű színes vetítettképes előadást tartott a nyárfa-kérdésről. Az előadáson résztvett a hazánkban tartózkodó Benea Vaszile román tudományos kutató is.

*

A zalaegerszegi helyi csoport június 11-én a csödei erdőben tisztítási tapasztalatcserét tartott; a tapasztalatcserét Neuwirth János főmérnök előadása vezette be. Az előadás után négy különböző minőségű állományban mutatták be a tisztítás helyes végrehajtását.

*

Az esztergomi csoportnál június 14-én Bontay Ferenc erdőmérnök „Az erdőstések ápolása és egyéb időszerű erdőművelési feladatok” címmel tartott előadást. Az előadást követő élénk vitában a jelenlévő szakemberek a Pilis hegységben ajánlott fenyőfajták, a bükkösök fenntartásának biztosítása, a kórisveszély elhárítása és a tisztítások szakszerű végrehajtásának kérdésében mondtak véleményvt. Az előadás után Végváry Jenő, a helyi csoport elnöke, kíváncsúnak tartotta, hogy az egyesület rendszeresen tartson előadásokat, mert az ott kapott szempontok közvetlenül segítséget nyújtanak a helyi problémák megoldásához.

AZ ERDŐ — Az Országos Erdészeti Egyesület kiadványa.

Felelős szerkesztő: KERESZTESI BÉLA, a mezőgazdasági tudományok kandidátusa.

Szerkesztőbizottság: BABOS IMRE a mezőgazdasági tudományok doktora. JABLÁNCZY SÁNDOR a mezőgazdasági tudományok kandidátusa, KÁLDY JÓZSEF, KOCSÁRDI KÁROLY,

LÁDY GÉZA, MADAS ANDRÁS, PÁRIS JÁNOS, SALI EMIL, TÖMPE ISTVÁN.

A szerkesztő helyettese: JEROME RENÉ. Technikai szerkesztő: ÁKOS LÁSZLÓ.

Felelős kiadó: A Mezőgazdasági Könyv- és Folyóiratkiadó Vállalat igazgatója.

Szerkesztőség: Budapest, V., Kossuth Lajos tér 11. Országos Erdészeti Főigazgatóság.

Kiadóhivatal: Budapest, V., Vécsey utca 4. Telefon: 122-790. MNB. fiókszám: 46.

Megjelent 1400 példányban. Előfizetési ára egy évre: 60 Ft, félévre 30 Ft. Megjelenik minden hónapban. Felelős kiadó: A Mezőgazdasági Könyv- és Folyóiratkiadó Vállalat igazgatója.

30611-689/2 - Révai-nyomda, Budapest, V., Vadász utca 16. (Felelős: Nyáry Dezső.)

